

anden Stat, har man ment, at man burde fremstykke dette koncentrerede Forsvar saa meget som muligt ved at værne Sjællands Kyster mod Vandgang ved Hjælp af Hærens og Flaadens forenede Anstrængelser og ved at lade Flaaden gjøre sit Bedste til at værne om den Koncentration af Tropper, der ikke kan tilveiebringes paa andet Sted end Sjælland, naar man ifkun delvis har Magten i Bæltene og de tilstødende Smaafarvande. — Dette er i Hovedtrækkene, som de Herrer vide, de Principer, man er gaaet ud fra i de forskjellige Lovforslag, der ere fremkomne til forskjellige Tider. Der har været svinget lidt frem og tilbage om disse Grundprinciper; snart er Svingningen gaaet mere i den ene og snart mere i den anden Retning, men aldrig har man fraveget denne Grundtanke, dette Grundlag for alle Forslagene. Det Forslag, som fremkom i Sessjonen 1881—82, havde sat sig for, som det blev berørt af den ærede Marineminister, da Sagen blev forelagt, at give et klart Overblik over Omkostningerne ved samtlige Foranstaltninger til Planens Gjennemførelse, naar disse Foranstaltninger tænkes fuldt gennemførte. Man havde der, holdende sig til et bestemt Tidemaal, beregnet Udgiften, og Resultatet var den Sum, som den Gang stod anført, og som der nu atter mindes om i de forskjellige Motiver til Lovforslaget. Ærede Medlemmer ville erindre, at da denne Sag var for for 3 Aar siden, enkelte Medlemmer indtog en Særstilling, og at jeg for mit Vedkommende afgav et Separatvotum. Sagen var i Følge min Anstuelse den, at hele Planen er bygget paa den væsentlige Betingelse, at enhver Faktor kommer til sin fulde Ret. Hensynet til de store Omkostninger, som kræves i forskellige andre Retninger, havde imidlertid gjort, at Regeringen havde søgt saa vidt muligt at begrænse Udgifterne til Flaaden. Flaaden fik derved vel en Styrke hvorved den blev sat i Stand til under visse Forhold at fyldestgjøre de Krav, som stillede til den; men paa den anden Side var denne for Flaaden den Gang normerede Styrke efter min Opfattelse saa ringe, at jeg ikke kunde paatage mig Ansvaret for at stemme for en Flaadestyrke, der ikke var større end den, der bragtes i Forslag, naar Forslaget skulde have Karakteren af en fuldstændig Flaadeplan, altsaa være en Ramme, som man ikke kunde fravige, en Ramme hvorpaa senere Love om Søværnets Ordning skulde bygges. Hvis man den Gang ikke havde villet fastslaa en afsluttet Udviklingsplan — hittede jeg udrykkelig baade første og anden Gang, jeg havde Ordet her i Thinget — da

wilde jeg ikke have havt et Ord at indvende, og havde man i Udvalget kunnet enedes om at foreslaa en foreløbig Udvikling saaledes, at Intet endeligt blev fastsat, erklærede jeg ogsaa at ville slutte mig til Udvalgets Medlemmer. Da jeg imidlertid ikke fandt Medhold, afgav jeg et separat Votum. I hvad jeg har udtalt, ligger en Redegjørelse for min Stilling den Gang og for den Stilling, som jeg indtager fremdeles. Jeg udtalte i 1882, at jeg ikke vilde have et Ord at sige, saafremt der ikke forelaa en Flaadeplan, i Aar foreligger der ikke nogen Flaadeplan, der foreligger kun et Forslag til en foreløbig Udvikling af Flaaden, der henset til den korte Tid, hvori den skal gennemføres, og sammenlignet med de 10 Aar, der krævedes i det tidligere Forslag, vil medføre en Nybygning, som vi netop kunne naae at præstere her i Landet, skjøndt ikke udelukkende ved Orlogsværftet. Det er en saadan Udvikling, jeg erklærede mig fuldt tilfreds med, naar den ikke præjudicerede Fremtiden — hvad den nu foreslaaede ingelunde gjør. Altsaa vil jeg ubetinget kunne give Forslaget min Stemme. Men det maa være mig tilladt, da den Stilling, jeg indtog for 3 Aar siden, er blevet noget stærkt fortolket, at berøre et andet Punkt. Der blev den Gang gjort gjældende, at jeg skulde være en Modstander af Kjøbenhavns Befæstning fra Landtiden; men det er urigtigt, ja jeg vil gaa videre og sige, at det er usandt. Landsstingstidenden og Betænkningen ville vise, at det er usandt. Nei, mit Standpunkt har altid været dette: Vor Forsvarsplan er sammensat af 3 Hovedled, Kjøbenhavns Befæstning mod Søtiden, Kjøbenhavns Befæstning mod Landtiden og Flaaden. I det Dieblik, at disse Hovedled balancere saaledes imod hinanden, at ethvert af dem kan komme til sin Ret, følger jeg med; men fra det Dieblik, at et af Leddene ikke veier op imod de andre saaledes, at det staar i Harmoni med dem, gaar jeg ikke med. Det jagde jeg den Gang, og det siger jeg ogsaa nu. Altsaa mit Standpunkt er, at jeg er en Tilhænger af Kjøbenhavns Befæstning fra Landtiden — det har jeg altid været, da jeg har sat mit Navn under Kommissionsbetænkningen af 1870 — men jeg gaar ikke med til en Plan, som indskrænker sig alene til Kjøbenhavns Forsvar mod Landtiden. Fra det Dieblik, at Forsvaret i første Linie opgives, eller efter min Mening forringes for meget, forrykkes Forsvarsplanen, da bliver Maalet udelukkende at forsvare Kjøbenhavn fra Landtiden ved Befæstninger med Forbigaaelse af Forsvaret for det øvrige Sjælland, det Forsvar, der er i Overensstemmelse med den Plan, vi hidtil have bygget paa. Denne Anstuelse var altsaa